

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นายธีรชัย ไชยเสริม

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2564

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นายธีรชัย ไชยเสริม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายธีรชัย ไชยเสริม แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม)

_____ กรรมการ _____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ) (อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์)

_____ กรรมการ ว่าที่ร้อยตรี _____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

_____ _____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนวรรณ ศรีวาปี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัย : นายธีรชัย ไชยเสริม

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง

ปีการศึกษา : 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใหมีประสิทธิภาพตามเกณฑ 75/75 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test (Depndent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 ได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.70-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.66/87.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา เท่ากับ 0.48 แสดงว่าหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางกรเรียน วิชาพระพุทธศาสนา เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 48.00 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

วิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4)ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; พระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

_____ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Tile : Development of Learning Activities By Organizing Learning In Zippa Style Buddhism Secondary Mattayomsuksa 1
Author : Mr. Teerachai Chaiserm
Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarakham University
Advisors : Dr. Chanachai Uanwung
Assistant Prefessor Acting Sub.LT Dr. Arun Suikraduang
Year : 2021

ABSTRACT

The purpose of this research is to 1) develop a learning activity of Sippa. Buddhism Secondary 1 To be effective according to Criteria 75/75 2) Study the Index of Effectiveness of CIPPA learning activities. Buddhism High School Year 1 3) Compare student achievement before and after class with Cippa learning activities. Buddhism High School Year 1 4) Study student satisfaction with the Sippa learning activities. Buddhism Mathayom Suksa 1, a sample group was Mathayom Suksa 1 student at KhamPomphitthayakhom School Wapi Pathum District Mahasarakham Province 4) Study of students' satisfaction towards learning activities like Sippa. Buddhism Mathayom Suksa 1, a sample group was Mathayom Suksa 1 student at Kham Pomphitthayakhom School. Wapi Pathum District Mahasarakham Province A total of 30 people were obtained by random order. Research tools include learning management plans. Achievement test and satisfaction questionnaire The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation. And statistics test Wilcoxon Singed Rank Test The results of the research were as follows: 1) the results of the development of learning activities in Sippa Buddhism For Secondary Education Level 1 to be effective in accordance with the 75/75 criteria, there were 14 learning management plans. Each plan consisted of essential, standard, indicators Learning purpose Learning The process of organizing learning activities Learn materials / learning resources Measuring and evaluating learning outcomes Notes after learning activities Suitability assessment results The mean values ranged from 4.70-4.80, which was at the most appropriate level and the results were

87.66/87.85, which met the specified criteria. Learn Zippa style. Buddhism subjects equal to 0.48, indicating that after studying with Cippa learning activities Buddhism That the researcher has developed Then the students have progressed in their studies Buddhism has increased. 48.00% 3) Academic achievement of Mathayomsuksa 1 students by organizing Sippa learning activities. Buddhism The study was significantly higher than before studying at the .05 level. 4) Student satisfaction with the Zippa learning activities. Buddhism Secondary school year 1 overall was at the highest level.

Keyword: CIPPA learning management Buddhist achievement

_____ Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม ผู้ทรงคุณวุฒิ และ อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา

ขอขอบพระคุณรองผู้อำนวยการสุรพงศ์ วาลมูลตรี คุณครูเรืองศรี ปักกังเวสัง และคุณครู สุพรรณี ธุระนิตย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากรโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม ทุกท่าน ที่คอยให้ความร่วมมือให้กำลังใจช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในระหว่างการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่เป็นทั้งผู้ให้และเป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษา รวมถึงให้การอุดหนุนปัจจัยพร้อมกำลังใจในการศึกษาอย่างดีมาโดยตลอด และขอขอบคุณพี่น้องทุกคน เพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมชั้นเรียนสาขาสังคมศึกษา (แผนวิชาชีพครู) ภาคสมทบ รุ่น 4 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำและเป็นกำลังใจเสมอมาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ด้วยดี จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

นายธีรชัย ไชยเสริม

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ค
ABSTRACT ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ช
สารบัญ .... ซ
สารบัญตาราง .... ญ
สารบัญภาพ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3
1.3 สมมติฐานการวิจัย 3
1.4 ขอบเขตการวิจัย 4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 7
2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 7
2.2 การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 11
2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18
2.4 ดัชนีประสิทธิผล 24
2.5 ประสิทธิภาพของเครื่องมือ 25
2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 28
2.7 ความพึงพอใจ 33
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 37
2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย 44

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 45
3.2 เครื่องมือการวิจัย 46
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย 46
3.4 แบบแผนการทดลอง 59
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล 59
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล 60
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย 60
บทที่ 4 ผลการวิจัย 65
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 65
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล 65
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 66
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 69
5.1 สรุป 69
5.2 อภิปรายผล 70
5.3 ข้อเสนอแนะ 73
บรรณานุกรม 74
ภาคผนวก 77
ภาคผนวก ก แผนการจัดการเรียนรู้ 78
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 84
ภาคผนวก ค แบบวัดความพึงพอใจ 92
ภาคผนวก ง ตัวอย่าง แบบประเมินการวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญ) 96
ภาคผนวก จ การหาคุณภาพเครื่องมือ 100
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ 106
ประวัติผู้วิจัย 110

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

3.1 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 48

3.2 การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและจำนวนข้อสอบที่เหมาะสม 55

3.3 แบบแผนการทดลอง 59

4.1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 66

4.2 ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 66

4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน 67

4.4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 67

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 44

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะยุคโลกาภิวัฒน์ยิ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ การจัดการศึกษาที่ทันสมัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นการเตรียมคนให้พร้อมที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีสติและปัญญารู้เท่าทัน (บูรชัย ศิริมหาสาคร, 2540, น. 7-9) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและพลโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมาตรา 22 และมาตรา 23 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม พัฒนาความสามารถตามศักยภาพทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม นำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก สาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เป็นการนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม อีกทั้งเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การพัฒนาตนเองและสังคม จุดมุ่งหมายของการศึกษาศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้เกิดแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1)

คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งนับถือมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน เมื่อถึงวันสำคัญชาวพุทธก็จะนิยมประกอบพิธีกรรม เนื่องจากเพื่อชาวพุทธทุกคนจะได้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคงสืบไป (วิทย์ วิศทเวทย์, 2547, น. 23) ซึ่งวิถีชีวิตของคนไทยผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนาอย่างแนบแน่น ความเชื่อและหลักการปฏิบัติจึงผสมผสานอยู่ในความคิด จิตใจ ของคนไทย รวมทั้งประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ก็ล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง ศาสนาพุทธได้หล่อหลอมจิตใจและนิสัยคนไทยให้เป็นผู้มีจิตใจดีงาม กว้างขวาง ร่าเริงแจ่มใส (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543, น. 17) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นกระบวนการทางการศึกษาซึ่งสามารถสร้างขึ้นได้ในครอบครัว โรงเรียน สถาบัน และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันการศึกษาที่มีบทบาทด้านการจัดการศึกษาและการอบรม (อำนวย เดชชัยศรี, 2543, น. 3, และทิศนา แขมมณี, 2543, น. 65) การสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและค่านิยม ควรจะพัฒนาตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กสามารถที่จะรับรู้และปฏิบัติได้ง่ายกว่าวัยอื่น ๆ เพียเจต์ ก็เชื่อว่าการคิดแบบนามธรรม เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ดังนั้น เขาจึงเข้าใจหลักธรรมจรรยาต่าง ๆ ได้ ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะปลูกฝังคนในสังคมไทยให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปราศจากการเบียดเบียนสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลาก หลายเพื่อมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดทักษะต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้สามารถอยู่รอดในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงและสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0

จากการศึกษาข้อมูลแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนา พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งอาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเน้นเรื่องการจดบันทึก หรือการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนที่ไม่สนใจเรียน ทั้งได้เห็นปัญหาในชั้นเรียนเนื่องจากนักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนน้อยลงและผู้สอนในปัจจุบันเน้นการจดบันทึกบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีสื่อการสอนหรือนวัตกรรมที่ดึงดูดความสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียน (แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิชาพระพุทธศาสนา ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม)

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ มีความสนุกสนานและมีการกระตุ้นเร้าความสนใจ และการได้ลงมือทำด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่มีจุดเน้นส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใหมีประสิทธิภาพตามเกณฑ 75/75

1.2.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอวาปีปทุม ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม โรงเรียนงัวบาวิทยาคม โรงเรียนเสือโก้กวิทยาสรรค์ โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม และโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จำนวนทั้งหมด 200 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.3.1 ตัวแปรต้น (Independen Variable) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ (Dependen Variable) ไดแก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนรู้

1.4.3 กรอบเนื้อหาสาระ

เนื้อหาที่ใช้ ได้แก่ เนื้อหาในสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 แผน

1.4.4 ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและคงทนประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน การสอนตามเวลาดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิมขั้นนี้เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนและดึงความรู้เดิมของตนในเรื่องที่จะเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้สอนต้องคอยกระตุ้นและใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม (5 นาที)

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลความรู้ใหม่ที่นักเรียนยังไม่มี จากแหล่งความรู้หรือแหล่งข้อมูลที่สามารถหาได้ โดยผู้สอนอาจจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือแนะนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นความรู้ได้ (10 นาที)

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ที่หามาได้ นักเรียนจะต้องสร้างความหมายของประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้นั้น ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน ขยายความรู้ความเข้าใจให้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นด้วย

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นการสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ เพื่อนำไปจัดระเบียบความรู้ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนจดจำความรู้ได้ง่าย และเกิดความเข้าใจที่คงทน (ขั้นที่ 3-5 ใช้ 20 นาที)

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานการสร้างความรู้ของตนเองต่อผู้อื่นซึ่งจะช่วยตรวจสอบความเข้าใจและทบทวนความรู้ของตน นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงาน แต่หากต้องปฏิบัติตามความรู้ที่ได้ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ปฏิบัติด้วย (10 นาที)

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญการ ความเข้าใจความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ (5 นาที)

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ 75/75

75 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยและใบงานในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป

75 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นระหว่างคะแนนของการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคุณภาพ

1.6.2 ได้สารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ดัชนีประสิทธิผล
5. ประสิทธิภาพของเครื่องมือ
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม

เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบมีความรู้ทักษะคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญการเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิหน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นมีศรัทธาที่ถูกต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีมีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.2 มาตรฐานการเรียนรู้สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

2.1.2.1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

1) มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นมีศรัทธาที่ถูกต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2) ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1) อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย

2.2) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว

2.3) วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยาหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.4) วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.5) อธิบายพุทธคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2.6) เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบคุณค่าแท้–คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ–โทษ และทางออกหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

2.7) สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.8) วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2.9) วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ

2.10) ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.11) วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง

3) มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

4) ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.1) บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

4.2) อธิบายจริยาวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ

4.3) ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

4.4) จัดพิธีกรรม และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

4.5) อธิบายประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ได้ถูกต้อง

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.2.1 ความเป็นมาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA Model) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนของทิศนา แขมมณี ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดทางการศึกษาของ John Dewey ซึ่งเป็นผู้คิดเรื่องการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) ผู้เรียนเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ผู้สอนเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Participation) โดยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น มีใจจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่ทำ ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างกัน ผู้เรียนรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้กระบวนการคู่กับการปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, น. 72) ดังนั้นนักเรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ (ทิศนา แขมมณี, 2542, น. 2)

ทิศนา แขมมณี (2542, น. 2-3) ได้อธิบายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้หมายถึงการจัดให้นักเรียนไปนั่งเรียนรวมกันอยู่กลางห้องแต่น่าจะหมายถึง “การให้นักเรียนเป็นจุดสนใจ (Center of Attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ” และบทบาทในการเรียนรู้ ซึ่งเราดูได้ตรงไหนว่านักเรียนมีบทบาทสำคัญคำตอบ ก็น่าชัดเจนว่าต้องดูตรงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Participation) ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมาตามมาคำว่า “การมีส่วนร่วม” ในที่นี้คงไม่ได้มีความหมายเพียงว่า ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมมาก ๆ หรือการคำนึงถึง “ปริมาณ” การมีส่วนร่วมเท่านั้น “การมีส่วนร่วม” นี้ โดยศัพท์ทางวิชาการมาจากคำว่า “Active Participation” หมายถึง การมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ตื่นตัว หรือมีใจจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่ทำมิใช่เพียงทำไปให้เสร็จภารกิจเท่านั้น ดังนั้นการที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมต้องมีลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วม “Active” คือ ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกาย

อย่างสม่ำเสมอกับวัยวุฒิภาวะ และความสนใจของนักเรียนท้าทายความคิดสติปัญญากระตุ้นใช้ความคิดได้เต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างกว้างขวางกิจกรรมนั้นสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และหากกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของนักเรียนโดยตรงก็ยิ่งช่วยให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อนักเรียนยิ่งขึ้น

ทิศนา แขมมณี (2542, น. 11) ได้อธิบายว่า แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปาได้มาจากตัวย่อของคำสำคัญ ซึ่งระยะแรกไม่ได้เรียกชื่อและเรียงลำดับตามนี้ต่อมาเมื่อนำแนวคิดมาสอนนิสิตจึงเห็นว่าควรหาทางให้นักเรียนจำง่าย ไม่ลืมมาเข้ารหัสได้เป็น “CIPPA” เพราะนักเรียนคุ้นเคยกับ “โมเดล CIPPA” ทางการประเมินผลดังนั้นหากใช้เป็นโมเดลความคิดในการจัดกิจกรรมก็น่าไปด้วยกันได้ดี และง่ายในการจดจำและสื่อความหมายซึ่งใช้ชื่อภาษาไทยคือ “การจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก” ดังนี้

1. แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตนโดยการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ จากกระบวนการคิดการอภิปรายและสรุปผลในกลุ่ม และแบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่นในการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด หรือตรวจสอบเพื่อช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความชำนาญความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

2.2.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมากอาทิกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ได้ดังนี้ (ทิศนา แขมมณี, 2542, น. 4-5)

2.2.2.1 เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา กิจกรรมที่จัดจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2) มีประเด็นที่ท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เป็นประเด็นที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป

3) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

4) ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน

2.2.2.2 ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และจะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมกับผู้อื่นได้

2.2.2.3 ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการที่สำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน รวมทั้งเกิดความคงทนในการเรียนรู้

2.2.2.4 เน้นกระบวนการควบคู่กับผลงานโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดผลงานมิใช่มุ่งที่จะพิจารณาถึงผลงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

2.2.2.5 เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียน และเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิด สติปัญญาของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างกว้างขวาง และส่งเสริมการนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรม ซึ่งส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนโดยตรง ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและความชำนาญในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA MODEL) คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง มีรูปแบบที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ โดยคำว่า “ซิปปา” มาจากตัวอักษรภาษาอังกฤษ คือ “CIPPA” ซึ่งได้มาจากตัวย่อของคำสำคัญ ซึ่งใช้เป็นแนวคิดหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ทิศนา แขมมณี, 2544, น. 15-17)

2.2.3.1 C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตัวเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

2.2.3.2 I มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

2.2.3.3 P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

2.2.3.4 P มาจากคำว่า Process Learning ซึ่งหมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการพัฒนาตนเอง กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

2.2.3.5 A มาจากคำว่า Application ซึ่งหมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่การสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน แล้วแต่ลักษณะของสระ และกิจกรรมที่จัด

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและคงทน

2.2.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

ซิปปา (CIPPA) เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก “CIPPA” นี้ สามารถใช้วิธีการและกระบวนการหลากหลาย ซึ่งได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้ (ทิศนา แขมมณี, 2560, น. 283-284)

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนและดึงความรู้เดิมของตนในเรื่องที่จะเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้สอนต้องคอยกระตุ้นและใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลความรู้ใหม่ที่นักเรียนยังไม่มี จากแหล่งความรู้หรือแหล่งข้อมูลที่สามารถหาได้ โดยผู้สอนอาจจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือแนะนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นความรู้ได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ที่หามาได้นักเรียนจะต้องสร้างความหมายของประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้นั้น ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน และขยายความรู้ความเข้าใจให้กว้างขึ้นนอกจากนั้นยังได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นด้วย

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นการสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ เพื่อนำไปจัดระเบียบความรู้ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนจดจำความรู้ได้ง่ายและเกิดความเข้าใจที่คงทน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานการสร้างความรู้ของตนเองต่อผู้อื่น ซึ่งจะช่วยตรวจสอบความเข้าใจและทบทวนความรู้ของตน นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงาน แต่หากต้องปฏิบัติตามความรู้ที่ได้ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความชำนาญการความเข้าใจความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ

โดยหลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน และขั้นตอนตั้งแต่ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge) ซึ่งผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และการฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายลักษณะ ให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกายทางสติปัญญาทางอารมณ์ และทางสังคม อย่างเหมาะสม อันช่วยให้นักเรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการซิปปา ส่วนขั้นตอนที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำในรูปแบบนี้คุณสมบัติครบตามหลักซิปปา

2.2.5 บทบาทของครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

ทิศนา แขมมณี (2542, น. 13-16) ได้สรุปบทบาทของครูและผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ไว้มีดังนี้

1. บทบาทครู

1.1 บทบาทด้านการเตรียมการ

1.1.1 การเตรียมตนเอง ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมในเรื่องแหล่งความรู้ คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่นักเรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้

1.1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูลเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่นักเรียนในรูปแบบสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์บริการ ศูนย์สื่อห้องสมุดห้องโสตศึกษาห้องสมุดวิชาห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย

1.1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียนบทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดครูต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้อันนำไปสู่การออกแบบกิจกรรม

1.1.4 การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนแล้วครูพิจารณาและกำหนดว่า ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ใดเพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อมครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

1.1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผลคือ การเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงานที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill)

1.2 บทบาทด้านการเตรียมการ

1.2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาคอยให้คำตอบ เมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาที่นักเรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรงช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

1.2.3 การเป็นผู้ร่วมกิจกรรมโดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มนักเรียนพร้อมทั้งให้ความคิดและความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

1.2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนให้นักเรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

1.2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตรโดยการสนับสนุนเสริมแรง และกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายโต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วยท่วงทีนุ่มนวล ให้เกียรติและเป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

1.3 บทบาทด้านการประเมินผล

เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้านโดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (Authentic Measurement) จากการปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครูเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว นักเรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

2. บทบาทนักเรียน

2.1 มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้

2.2 ศึกษาหรือลงมือกระทำกิจกรรม เพื่อทำความเข้าใจใช้ความคิดในการกลั่นกรองแยกแยะ วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หามาได้และสร้างความหมายให้แก่ตนเอง

2.3 บทบาทในการจัดระบบระเบียบความรู้ที่ได้สรรค์สร้างขึ้นเพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดความคงทนและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้สะดวกขึ้น

2.4 บทบาทในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดประโยชน์ต่อชีวิต นอกจากนั้นการประยุกต์ใช้จะช่วยตอกย้ำความเข้าใจ และสร้างความมั่นใจให้แก่นักเรียนในความรู้นั้น และการนำความรู้ไปใช้ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมได้ด้วย

ในการดำเนินการตามบทบาททั้ง 4 ข้างต้น นักเรียนจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น
2. ให้ความร่วมมือและรับผิดชอบในการดำเนินงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับกลุ่ม เช่น การแสวงหาข้อมูลการศึกษาข้อมูลและการสรุป
3. รับฟัง พิจารณา และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ใช้ความคิดอย่างเต็มที่ปฏิสัมพันธ์โต้ตอบคัดค้านสนับสนุน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้สึกของตนกับผู้อื่น
5. แสดงความสามารถของตนและยอมรับความสามารถของผู้อื่น
6. ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ เรียนรู้จากกลุ่มและช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ครูจะต้องมีความรู้ มีการเตรียมตัวที่ดีทั้งในด้านการเตรียมตนเองให้พร้อมในด้านการสอนและการเตรียมการในการวัดและประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ส่วนผู้เรียนก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนด้วย การเรียนการสอนจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.1 ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นคำที่ถูกนำมาใช้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฆนัท ธาตุทอง, 2553, น. 134) โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำลี รักสุทธี (2549, น. 42) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้การปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งและเป็นการระดมสรรพวิธี ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 93-94) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2553, น. 39) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ฆนัท ธาตุทอง (2553, น. 134) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเอกสารแนวทางสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ที่เป็นการนำเอาวิชาหรือประสบการณ์ ที่จะต้องทำการสอนตลอดปีการศึกษาหรือตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรม สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553, น. 303) ได้กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียน การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้จัดการเรียนรู้จัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ ซึ่งจะทำให้ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่าจะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด จัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

สรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนได้วิเคราะห์และนำสาระการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนในระยะเวลาหนึ่ง มาวางแผนเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

2.3.2 ความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 95) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนอย่างดีย่อมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียน การที่ครูเตรียมการสอนทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้นักเรียนเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนก็สามารถสอนแทนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไป

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตามผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่าการสอนต้องได้รับที่ฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะมีเครื่องมือ และเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

10. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

ฆนัท ธาตุทอง (2553, น. 134) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความหมายยิ่งขึ้น
2. ครูมีคู่มือการสอนที่มีคุณภาพ
3. เป็นผลงานที่บ่งบอกศักยภาพการเป็นครูมืออาชีพ
4. ครูคนอื่นใช้สอนแทนเราได้
5. ทำให้การจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง
6. ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลายอย่างในขณะเดียวกัน
7. ทำให้ขยายขอบเขตการศึกษาไปได้อย่างไม่จำกัด โดยมีความเกี่ยวข้องกับวิชาอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน
8. ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา
9. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน โดยไม่จำกัดระยะเวลา

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553, น. 306) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิก ที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้างวิศวกร หรือสถาปนิกซึ่งจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้ฉันนั้น ยิ่งผู้สอน

ได้ทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็จะยิ่งให้ประโยชน์ต่อตนเองมากเพียงนั้น ซึ่งผลดีของการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน/วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง ช่วยให้ครูมีสื่อการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้ และช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทนในกรณีที่ครูผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

สรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อครูผู้สอนสำหรับใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอนที่มีคุณภาพไว้ล่วงหน้า ส่งผลให้ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น และสอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3.3 องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยทั่วไป

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545, น. 22-27) กล่าวว่า ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 9 หัวข้อ ดังนี้

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

3. เนื้อหา (Content) เป็นส่วนที่นำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้และต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการเสนอขั้นตอน หรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น

5. สื่อการเรียนและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น

6. การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกเพิ่มเติมของครูผู้สอน หลังจากที่ได้นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้บังคับบัญชาตรวจ เพื่อปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอน

8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นบันทึกการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสนอแนะหลังจากที่ได้ตรวจความถูกต้อง และการกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ

9. บันทึกผลหลังสอน เป็นการบันทึกของผู้สอนหลังจากนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้แล้ว เพื่อนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปปรับปรุงและใช้สอนในคราวต่อไป โดยมีหัวข้อย่อยดังนี้

9.1 ผลการเรียน เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านปริมาณและคุณภาพทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย ซึ่งได้กำหนดขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนและขั้นประเมินผล

9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอน และหลังสอน

9.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

สรุปการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาหรือครูผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสม แต่ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 9 หัวข้อ ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ซึ่งครูผู้สอนอาจจะเพิ่มเติมหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามบริบทและความเหมาะสม

2.3.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รุจิร์ ภู่สาระ (2545, น. 169-172) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวาง และอย่างลึกซึ้งในวิชาและรายวิชาที่สอน เช่น ศึกษาโครงสร้างของวิชา จุดประสงค์ของวิชา สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดในรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และธรรมชาติของวิชา เป็นต้น

2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาและกิจกรรม วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา โดยให้ความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. หากลวิธีสอน กลวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ทักษะกระบวนการและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้งประสมประสานระหว่างประสบการณ์และจินตนาการของผู้สอนเอง คงจะไม่มีวิธีสอนใดวิเศษสุดในโลกนี้ วิธีการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้มากที่สุดจะต้องยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเห็นช่องทางในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้วหรือสื่อที่คิดขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาด้วย

5. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือนั้นจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียน ทั้งจากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองอีกด้วย

6. การกำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชาสามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) โครงสร้างอย่างละเอียด เป็นการวางโครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลา กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้เห็นเป็นภาพรวมตลอดใน 1 รายวิชา และ 2) โครงสร้างอย่างสังเขป เป็นการวางโครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และเวลา เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดใน 1 รายวิชา

7. การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขยายจากโครงสร้าง เป็นการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในแต่ละคาบ/ชั่วโมงอย่างละเอียด สามารถนำไปใช้ปฏิบัติการสอนได้จริง และบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 136) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการเจตคติ และค่านิยม

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยแยกและขยายสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

6. วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

สรุปการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์หลักสูตร และศึกษาสาระการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง จากนั้นจึงนำไปสู่การเลือกเทคนิค/วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและบริบทของผู้เรียน สุดท้ายต้องมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2.4 ดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2545) ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผลคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังทดลองด้วยคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อหรือการสอน มีสูตรดังนี้

$$\text{E.I.} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน–ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{\text{(จำนวนนักเรียน X คะแนนเต็ม)–ผลรวมขอคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{E.I} = \frac{P_2 - P_1}{\text{total} - P_1} \qquad (2\text{-}1)$$

เมื่อ P_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน

total แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

การแสดงค่าดัชนีประสิทธิผลใหม่ทำได้โดยการคูณ 100 เพื่อให้ค่าที่ออกมาเป็นร้อยละ ซึ่งช่วยให้ตีค่าที่ออกมาได้สะดวกมากขึ้น ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลสื่อการสอน โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนที่เป็นตัววัดว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานในระดับใด รวมถึงการวัดด้านความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจของนักเรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงเป็นร้อยละ หาค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นเมื่อนักเรียนทดลองเสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียนได้เท่าไหร่ นำไปหารค่าที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่นักเรียนทำได้ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยทำให้เป็นรูปร้อยละ

Goodman, Fletcher and Schneider (1981, pp. 30-34) เป็นการประเมินสื่อการสอนที่ได้ผลิตขึ้นมา เพื่อที่จะดูประสิทธิภาพด้านการสอนและการประเมินสื่อ ปกติแล้วการประเมินค่าคะแนนจะมีความแตกต่างอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลของความแตกต่างแท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างในทางสถิติ

สรุปว่าดัชนีประสิทธิผล ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นระหว่างการทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน หรือการทดสอบของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ซึ่งคำนวณได้จากคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด

2.5 ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญมีอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ซึ่งทั้ง 2 วิธีจะต้องทำควบคู่กันไป (เผชิญ กิจระการ, 2544, น. 44-51) จึงจะมั่นใจว่า สื่อหรือเทคโนโลยี การเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ควรมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 การหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้ความรู้ และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร (ประสาท เนืองเฉลิม, 2560, น. 212) ดังนี้

$$CVR = \frac{2N_e}{N} - 1 \qquad (2\text{-}2)$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล
N_e แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นตามลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งนิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับได้จะต้องอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-5.0 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตาราง ตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2.5.2 การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

การที่จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรมชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียนระหว่างเรียน หรือแบบทดสอบย่อยโดยแสดงค่าเป็นตัวเลข 2 เช่น E_1/E_2 = 75/75, E_1/E_2 = 80/80, E_1/E_2 = 85/85 เป็นต้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ซึ่งมีความหมายที่แตกต่างกันหลายลักษณะ โดยจะยกตัวอย่าง E_1/E_2 = 75/75 ดังนี้

2.5.2.1 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ส่วนการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตรดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \qquad (2\text{-}3)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทุกส่วน

A แทน คะแนนเต็มของทุกส่วน

N แทน จำนวนทั้งหมด

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100 \qquad (2\text{-}4)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum Y$ แทน ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

2.5.2.2 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนร้อยละ 75 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ทุกคน ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

2.5.2.3 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pre-test)

2.5.2.4 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 75 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 75 แสดงว่านวัตกรรมการเรียน การสอนไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีข้อบกพร่อง)

กำหนดเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ 75/75

2.5.3 การยอมรับประสิทธิภาพ

สมนึก ภัททิยธนี (2553, น. 114) การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือหรือนวัตกรรมการเรียนการสอน (E_1/E_2) เป็นขั้นตอนทำการจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว การที่จะสรุปได้ว่านวัตกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพหรือไม่จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ เพื่อใช้ในการพิจารณาและยอมรับความผิดพลาดได้ไม่เกินร้อยละ 2.50 ดังนี้

1. สูงกว่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น ตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้ 90/90 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูปได้ 95/95

2. เท่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พอดี เช่น ตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้ 90/90 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูปได้ 90/90

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่เกิน ± 2.5 %

สรุปว่าเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งประสิทธิภาพเชิงเหตุผลและประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ กระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ควรมีเกณฑ์คุณภาพของเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ และแบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วย E_1/E_2 ได้ผ่านเกณฑ์ 75/75

2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นคุณลักษณะเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถของบุคคลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ และประสบการณ์อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, น. 29) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

อารีย์ วชิรวาการ (2542, น. 31) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนที่บ้าน สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2546, น. 30-31) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548, น. 95) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์การสอนของครูว่าผู้เรียนมีความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผลในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 128) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นสมรรถภาพทางด้านสมองหรือปัญญาของบุคคลในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ประสบการณ์ และความรู้ความสามารถของบุคคลอันได้มาจากการเรียนรู้หรือการอบรม ส่งผลผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.6.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวนักเรียน เช่น สุขภาพร่างกาย ความสนใจ สติปัญญา ความมุ่งหวัง การปรับตัว แรงจูงใจ ความบกพร่องของร่างกาย ลักษณะทางกรรมพันธุ์ วุฒิภาวะ เพศ และอายุ เป็นต้น (พีระยุทธ์ สันติวัน, 2533, น. 52, อ้างถึงใน พชรกมล เต็มใจ, 2554, น. 56) และปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน

เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความร่วมมือของครูกับผู้บริหาร ความร่วมมือของครูกับผู้ปกครอง การเสริมพลังของผู้ปกครอง สื่ออุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ และแหล่งค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น (ประภัสสร ปรีเอี่ยม, 2553, น. 57)

Bloom (1976, p. 193) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอยู่ 3 ตัวแปร ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านปัญญา (Cognitive Entry Behavior) เป็นพฤติกรรมด้านความรู้ความคิด ความเข้าใจ หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องการเรียนเรื่องนั้น มีมาก่อนเรียน ได้แก่ ความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ใหม่

2. ลักษณะทางอารมณ์ (Affective Entry Behavior) เป็นตัวกำหนดด้านอารมณ์ หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกระตือรือร้นที่มีต่อเนื้อหาที่เรียน รวมถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาต่อโรงเรียนและระบบการเรียนและมโนภาพเกี่ยวกับตนเองคุณภาพของการสอน (Quality of Instruction) เป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียนประกอบด้วยการชี้แนะ หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและงานที่จะต้องทำให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น

3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ แรงเสริมจากผู้สอน การสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม และผลสะท้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงผลลัพธ์จากการกระทำของตนเองและการแก้ไขข้อบกพร่อง

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านสมอง และด้านอารมณ์ ซึ่งถ้าบุคคลมีองค์ประกอบทั้งสามด้านดี ก็จะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะการสอนของครู สภาพแวดล้อม สื่อการสอน เป็นต้น

2.6.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, น. 31-32) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของผู้เรียนว่าผู้เรียนรู้แล้วได้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ที่เป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามวัตถุประสงค์และลักษณะของวิชาที่เรียน ดังนี้

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นผลงานปรากฏออกมา สามารถทาการสังเกตและวัดได้ เช่น ศิลปศึกษา พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินผลพิจารณาที่วิธีปฏิบัติ และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral Test) การสอบแบบนี้มักจะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ที่ต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น การสอบปริญญานิพนธ์ที่ต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ ตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-Pencil Test or Written Test) และเป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ที่มีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นการตอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำถาม คำตอบ อยู่ 4 รูปแบบ ดังนี้

2.2.2.1 แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง (Alternative)

2.2.2.2 แบบจับคู่ (Matching)

2.2.2.3 แบบเติมคำ (Completion)

2.2.2.4 แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 7) การวัดผลเป็นกระบวนการที่จะตรวจสอบคุณภาพของการเรียนการสอนว่าได้ช่วยให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าการวัดผล พบว่ายังไม่เป็นไปตามที่วางไว้ก็ต้องตรวจสอบว่ากระบวนการใดในขั้นตอนใดที่ยังบกพร่องและจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งการวัดผลเป็นสิ่งที่จะต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน 3 ตอน ดังนี้

1. การวัดผลก่อนการเรียนการสอน การวัดผลในตอนนี้เพื่อประเมินผลว่า นักเรียนแต่ละคน มีพฤติกรรมพื้นฐานอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน

2. การวัดผลระหว่างเรียนหรือการวัดผลย่อยในขั้นนี้ผลที่ได้จากการวัดแต่ละหน่วยย่อยจะทำให้ทราบได้ว่าควรจะซ่อมเสริมนักเรียนคนใดในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในหน่วยนั้น ๆ ก่อนที่จะเรียนในหน่วยต่อไป

3. การวัดผลภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนหรือการวัดผลรวม การวัดผลในขั้นนี้จะทำหลังจากการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาสาระนั้นจบหรือจบภาคเรียน เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียน โดยสรุปรวมทั้งหมด

สรุปการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นกระบวนการที่พยายามค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะด้านพุทธิพิสัยของตัวบุคคล หลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยเก็บข้อมูลจากตัวบุคคลในด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลและใช้เครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ

2.6.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 73) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher-made Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนจะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นเป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้างแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ต่างกลุ่ม เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นวิธีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเป็นอิสระได้มากกว่าวิธีอื่น ๆ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในสถานศึกษามุ่งวัดความรู้ในแต่ละวิชาและทักษะต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์พื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประการสอง เพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันโดยธรรมชาติ ทำให้ได้ข้อมูลไปใช้วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน (เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2554, น. 14)

สรุปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใดซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน เนื่องจากมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.6.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบประเภทนี้จะต้องมีความเที่ยงตรงตามเนื้อเรื่อง หมายความว่าเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยครอบคลุมเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นตัวแทนของสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับความเป็นจริง ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องมีการเตรียมตัวและ

วางแผนอย่างเป็นระบบ โดยปกติกรรมวิธีในการสร้างแบบทดสอบสามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2554, น. 178-179)

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการทดสอบให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ และให้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้น สอดคล้องกับเนื้อหาสาระทั้งหมดที่จะทำการทดสอบด้วย

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาสาระ ที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 เตรียมตารางเฉพาะหรือผังของแบบทดสอบ เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วน และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัด สั้น กะทัดรัด และมีความชัดเจน

ขั้นที่ 4 สร้างข้อกระทงทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่ระบุไว้ในตารางเฉพาะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2555, น. 21) หลังจากสร้างแบบทดสอบฉบับร่างเสร็จแล้ว ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบในเบื้องต้นตามประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ก่อน โดยเลือกกลุ่มผู้เรียนที่เป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มที่ใช้จริง เพื่อนำข้อมูลไปหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความถูกต้องแม่นยำหรือความตรงของเครื่องมือในการวัดในสิ่งที่ต้องการวัดความเที่ยงตรงเป็นการวัดคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายสำคัญของการนำเครื่องมือไปใช้ ในการสร้างเครื่องมือจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือที่ต้องการการวัด

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลการวัด จากเครื่องมือชนิดเดียวกันที่ทำการวัดซ้ำ แล้วได้ผลทดสอบเหมือนเดิมหรือใกล้เคียงกับผลเดิมมากที่สุด การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีอยู่หลายประเภท ได้แก่ ความเชื่อมั่นเชิงคงที่ความเชื่อมั่นเชิงความเท่าเทียมกันและความเชื่อมั่นเชิงความสอดคล้องภายใน

3. ความยาก (Difficulty) หมายถึง อัตราส่วนจำนวนผู้ตอบถูกต่อจำนวนผู้ตอบทั้งหมด การหาค่าความยากเป็นวิธีตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ไม่ใช่การวิเคราะห์ภาพรวมทั้งฉบับ

4. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถในการจำแนกกลุ่มผู้สอบออกเป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นวิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ไม่ใช่การวิเคราะห์ภาพรวมทั้งฉบับ

สรุปการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนในการสร้างอย่างเป็นระบบ ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบทดสอบให้เข้าใจและมีความชัดเจน เพื่อให้สามารถสร้างแบบทดสอบที่วัดคุณลักษณะได้ตรงตามที่ต้องการ นอกจากนั้นต้องนำไปทดลองใช้เพื่อนำข้อมูลมาหาคุณภาพด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก และอำนาจจำแนก เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน เชื่อถือได้

2.7 ความพึงพอใจ

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ถวิล ธาราโภชน์ และศรัณย์ ดำริสุข (2541, น. 140) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นอารมณ์ของความรู้สึกที่มีความสุข ร่าเริงอย่างมาก เป็นความสำเร็จหรือความสุขสดชื่นที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับผลการตอบสนองตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

วราภรณ์ ช่วยนุกิจ (2544, น. 8) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากความสำเร็จ ความประสงค์ในสิ่งที่ตนคาดหมายไว้

อารี พันธ์มณี (2546, น. 43) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สามารถส่งผลให้การทำกิจกรรมหรืองานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้

ประสาท อิศรปรีดา (2547, น. 300) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้นพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2553, น. 130) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคล ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน

Good (1983, p. 320) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ความพึงพอใจ จะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจเท่านั้น

Morse (1998, p. 27) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถถอดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมาก จะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์เมื่อมนุษย์มีความต้องการมาก จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนองความเครียดจะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

สรุป ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

2.7.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมที่ตอบสนองในลักษณะแตกต่างกันไป ความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ นั้น จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำนั้นประสบผลสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นการศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ มีดังนี้

สมยศ นาวีการ (2538, น. 155) ได้อธิบายว่า ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลของการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน แบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards)

รังสรรค์ โฉมยา (2554, น. 291-293) ได้สรุปทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการ ซึ่งเสนอโดย Maslow (Maslow’s Hierarchy of Needs Theory) ว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมากอีก ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ “ความต้องการของมนุษย์” มีลำดับขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้าอบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการยกย่อง มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสรเสรี

5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการในระดับสูงอยากให้ตนเองประสบผลสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

Scott (1970, p. 124, อ้างถึงใน ศุภศิริ โสมาเกตุ, 2544, น. 49) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติมีลักษณะ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน ต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดของ Scott มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาความต้องการความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน

2. วางแผนการสอนอย่างเป็นกระบวนการ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายในการทำงาน สะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้การจัดบรรยากาศ และสถานการณ์ รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจ ผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.3 การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นพฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย (Affective Characteristics) หรือจิตลักษณะ (Psychological Traits) เป็นตัวแปรลักษณะแฝง ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกมานั้น มีตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมอยู่ภายใน หากมีการแสดงออกอย่างคงเส้นคงวาจึงจะเรียกว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรม ดังนั้นการวัดจึงจำเป็นต้องมีการนิยามคุณลักษณะหรือหาตัวบ่งชี้ (Indicators) เพื่อวัดทางอ้อม โดยใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้ ในปัจจุบันเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะทางด้านนี้ มีหลายชนิด และมีผู้กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2535, น. 441) ได้สรุปและจำแนกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทางด้านจิตพิสัยไว้ดังนี้

1. แบบตอบโดยเสรี ได้แก่ กลวิธีระบายความในใจ ระเบียบพฤติกรรม และแบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์

2. แบบจำกัดคำตอบ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์ แบบทดสอบ และมาตรวัด (แบบลิเคร์ท แบบเทอร์สโตน แบบออสกูด แบบเปรียบเทียบคู่)

ชวลิต ชูกำแพง (2544, น. 110-111, อ้างถึงใน ฑิฆัมพร ภูมิประสาท, 2558, น. 39) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจไว้ว่า ในการวัดความรู้สึกนั้น จะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกหรือทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดี ชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบหรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งวิธีการวัดมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน แต่ก็เหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น

2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถาม โดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่งคือมาตราส่วนแบบ Likert ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงทัศนคติบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2553, น. 58) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียน ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้กระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง
3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรม และหลังการปฏิบัติกิจกรรม

สรุปว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบทัศนคติ หรือความรู้สึกที่อยู่ภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยสามารถวัดได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัด และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวัดความพึงพอใจโดยวิธีการใช้แบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวทางการสร้างแบบวัดของ Likert

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

บัวครอง ชัยปราบ (2553, น. 143-149) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดล ซิปปา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนยกลางแบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 2) ศึกษาการนำผลการฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติไปพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 3) ศึกษาความเชื่อ ความศรัทธาต่อการฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนชุมชนหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแกน ภาคเรียนที่ 2 ปการศึกษา 2552 จำนวน 71 คน ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 23 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 28 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยคือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง การฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ขอ 3) แบบทดสอบท้ายบท เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ชุดละ 20 ขอ รวม 60 ขอ 4) แบบฝึกชุดกิจกรรมท้ายแผนการจัดการเรียนรู จำนวน 6 ชุด 5) แบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างการฝึกปฏิบัติการเรียนการสอน 6) แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน 7) แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นกลุ่มดีมาก มีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อน ๆ มีการรู้จักค้นหาความรู้ใหม่ ๆ จากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ซึ่งปัญหาที่ครูตั้งขึ้น สรุปว่า ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 81.41 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด (3) นักเรียนมีทัศนคติที่ดีหรือมีศรัทธาต่อพระสงฆ์ สามเณร และหลักธรรม คำสอนในพระพุทธศาสนา

ฐาปกรณ์ แก้วมาเมือง (2554, น. 89-94) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ทุกวันนี้มักปลูกฝังความคิดเห็นให้กับเด็กอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกระแสวัตถุนิยม บริโภคนิยม ปัญหาเหล่านี้ทำให้เด็กรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และผู้เรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกันหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 4) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 5) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 6) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีวิกรม์ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 80 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม Cluster Random Sampling สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวน ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้

แบบร่วมมือและแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกัน 2) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 4) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน 5) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 6) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

พัชรกมล เต็มใจ (2554, น. 102-108) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT ปัญหาด้านครูผู้สอนไม่นำเทคนิค และวิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งผู้เรียนยังบกพร่องในเรื่องการจัดระบบความคิดในสิ่งที่ครูสอนอันเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองได้ จึงทำให้ผู้เรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนแบบซิปปาโมเดลกับการสอนแบบ 4MAT มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดลกับการสอนแบบ 4MAT 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดล ก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบ 4 MAT ก่อนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดลการสอนแบบ 4 MAT 5) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียนห้องเรียนละ 40 คน รวม 80 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม Cluster Random Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 4 วิธี ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล จำนวน 18 คาบ 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT จำนวน 18 คาบ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดลกับการสอนแบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดล

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดลกับการสอนแบบ 4MAT มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 5) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดลมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่จุด 0.01

วิภาพรรณ พินลา (2554, น. 104-109) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 คุณภาพการศึกษาที่เน้นเฉพาะความรู้ เนื้อหาแบบท่องจำส่วนใหญ่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มต่ำลง การปรับปรุงการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ถือเป็นหน้าที่ของครูโดยตรง ที่จำเป็นต้องสอนการคิดโดยเน้นกระบวนการที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะการแก้ปัญหาเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 3) เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 4) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 45 คน รวม 90 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล จำนวน 16 แผน แผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 จำนวน 16 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา แบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

ไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นฤมล ทองพันธ์ (2557, น. 93-94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อสาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.12/88.50 และ 92.98/86.06 ตามลำดับ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7459 และ 0.7027 มีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 74.59 และ 70.27 ตามลำดับ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อสาระพระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนสาระพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

วิลาวรรณ์ ปั้นหุ่น (2557, น. 105-111) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-net ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนไทรโยคมณีกาญจน์ ผลสอบของกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 30.42 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของโรงเรียนที่จะต้องมีคะแนนเฉลี่ย 50.00 ขึ้นไป การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างกระบวนการคิดด้วยตนเอง มีส่วนร่วมทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาไปปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนต่อไป การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา 2) เพื่อศึกษาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 35 คน โรงเรียนไทรโยคมณีกาญจน์วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย Simple Sampling โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 1) แผน

การจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์น่ารู้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วยทักษะการคิด การสังเคราะห์ และการประเมินค่าแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ สถิติที่ใช้-ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) ผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ทักษะการคิดขั้นสูง เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.20 อยู่ในระดับดี 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัด การเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ธนีพันธ์ ชัยชนะเลิศ(2558, น. 11) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติตนตามหลักเบญศีลสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (พระพุทธศาสนา) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านเชียงคาน (ราษฎร์ประสานมิตร) จำนวน 8 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อนักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยทักษะการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 7.13 คิดเป็นร้อยละ 23.75 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เท่ากับ 8.75 คิดเป็นร้อยละ 29.17 และมีการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีล โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีพฤติกรรมงดเว้นการพูดคำหยาบ งดเว้นการดื่มสุราหรือของมึนเมาและงดเว้นการเสพยาเสพติดอยู่ในระดับดี

ชัชวาลย์ บัวริคาน (2559, น. 118) การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนรัษฎานุประดิษฐ์อนุสรณ์ ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมนำสุข ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ จำนวน 1 ชุด และแบบประเมินวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t) ผลการศึกษาพบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.96/82.42 เป็นไปตามเกณฑ์ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกา รสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63

ตฤณวัฒน์ พลเยี่ยม (2560, น. 68-69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.70/81.35 และ 90.57/82.90 ตามลำดับ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เท่ากับ 0.6891 และ 0.6935 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ($p < .05$) แต่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

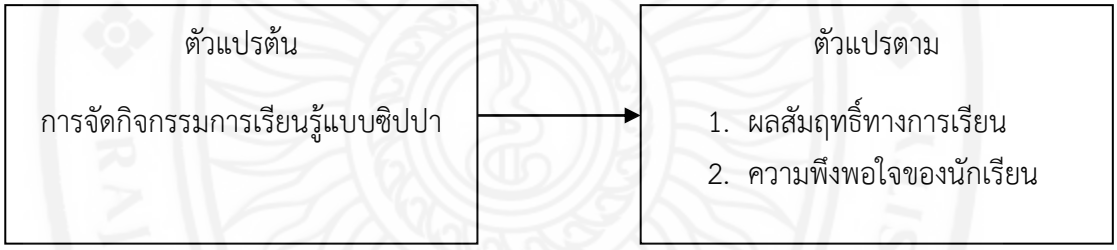
2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เนื่องจากวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่นักการศึกษาของไทยเป็นผู้คิดค้นขึ้น จึงยังไม่มีงานวิจัยต่างประเทศจากการทบทวนงานวิจัยข้างต้น พบว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการจัด

กระบวนการความคิดสร้างสรรค์ ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และประสบการณ์ผ่านเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ ตลอดจนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดในการวัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. แบบแผนการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอวาปีปทุม ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม โรงเรียนงัวบาวิทยาคม โรงเรียนเสือโก้กวิทยาสรรค์ โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม และโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จำนวนทั้งหมด 200 คน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ออกเป็น 5 กลุ่มตามโรงเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนมา 1 โรงเรียน ด้วยวิธีการจับสลาก ได้โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม จำนวน 30 คน

3.2 เครื่องมือการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 แผน

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

3.3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ สาระสำคัญ หลักการ และเนื้อหา นำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

3.3.1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จากเอกสารทางวิชาการและศึกษาตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรูปแบบซิปปา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่มีคุณภาพ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบซิปปา ตามแนวทางของ (ทิศนา แขมมณี, 2560, น. 283-284) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนและดึงความรู้เดิมของตนในเรื่องที่จะเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้สอนต้องคอยกระตุ้นและใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลความรู้ที่นักเรียนยังไม่มี จากแหล่งความรู้หรือแหล่งข้อมูลที่สามารถหาได้ โดยผู้สอนอาจจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือแนะนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นความรู้ได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ที่หามาได้ นักเรียน

จะต้องสร้างความหมายของประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้นั้น ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน และขยายความรู้ความเข้าใจให้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นด้วย

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นการสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ เพื่อนำไปจัดระเบียบความรู้ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนจดจำความรู้ได้ง่ายและเกิดความเข้าใจที่คงทน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานการสร้างความรู้ของตนเองต่อผู้อื่น ซึ่งจะช่วยตรวจสอบความเข้าใจและทบทวนความรู้ของตน นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงาน แต่หากต้องปฏิบัติตามความรู้ที่ได้ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความชำนาญการความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ

3.3.1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี เพื่อกำหนดโครงสร้าง องค์ประกอบ และแนวทางในการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.4 ศึกษาวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา เพื่อแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย โดยเน้นเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวน 14 แผน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1. การทำสังคายนา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของการทำสังคายนาได้ 2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบถึงสาเหตุของการทำสังคายนาครั้งที่ 1-10 ได้ 3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องการทำสังคายนาในพระพุทธศาสนา	1. ความหมายของการสังคายนา 2. การทำสังคายนาครั้งที่1-10	1
2. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	1. นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ 2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศไทยแต่ละยุคสมัยได้ 3. นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	1. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย 2. ยุคเถรวาทสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช 3. ยุคมหายาน 4. ยุคเถรวาทแบบพุกาม 5. ยุคเถรวาทแบบลังกาวงศ์	1
3. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	1. นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้ 2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างความสำคัญของพระพุทธศาสนาว่าเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยได้	1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะศาสนาประจำชาติ สถาบันหลักของสังคมไทย	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
	3. นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้	สภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย	
4. พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว	1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรมพระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการพัฒนาตนให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้ 3. นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาหลักกธรรมของพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการพัฒนาครอบครอบและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	1
5. พุทธประวัติ	1. นักเรียนสามรถอธิบายพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ เสด็จออกผนวช ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนาประกาศพระศาสนาจนถึงปรินิพพานได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวพุทธประวัติตอนประสูติ ทอดพระเนตรเห็นเทวทูต ทรงแสวงหาความรู้และบำเพ็ญทุกกรกิริยาได้	1. พุทธประวัติ - ประสูติ - ตรัสรู้ - ปรินิพพาน	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
	3. นักเรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของพุทธประวัติ		
6. ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง	1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติของพระมหากัสสปะ พระอุบาลี อนาถบิณฑิกะ นางวิสาขา พระเจ้าอโศกมหาราช พระโสณะ และพระอุตตระได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระมหากัสสปะ พระอุบาลี อนาถบิณฑิกะ นางวิสาขา พระเจ้าอโศกมหาราช พระโสณะและพระอุตตระ แล้วนำไปเป็นแนวการปฏิบัติตนได้ 3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาศาสนิกชนตัวอย่าง และสามารถนำคุณธรรม อันเป็นแบบอย่างที่ดีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	การปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมตามแบบอย่างของพุทธสาวกพุทธสาวิกาจะทำให้เกิดความสุขแก่ผู้ปฏิบัติ	1
7. ชาดก	1. นักเรียนสามารถอธิบายเรื่องราวของอัมพชาดกและติตติรชาดกได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้จากอัมพชาดก และติตติรชาดก 3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาจากเรื่องชาดกและสามารถนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่ดีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. อัมพชาดก 2. ติตติรชาดก	1

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
8. พระรัตนตรัย	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและคุณของพระรัตนตรัย (พุทธคุณ 9) ได้ 2. นักเรียนสามารถแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้อย่างเหมาะสม 3. นักเรียนซาบซึ้งในคุณของพระรัตนตรัย	1. พระรัตนตรัย - พุทธคุณ	1
9.ขันธ์ 5 กรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข	1. อธิบายความหมายของขันธ์ 5 (ธาตุ 4) กรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข ได้ 2. วิเคราะห์การกระทำของบุคคลอริตามหลักกรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข ได้ 3. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักสุข 2 และคิหิสุข และการหลีกเลี่ยงการทำกรรมชั่ว อบายมุขได้	1. อริยสัจ 4 - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ขันธ์ 5, ธาตุ 4 - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม, ความหมายและคุณค่า, อบายมุข 6 - นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) สุข 2 (กายิกเจตสิก), คิหิสุข	1
10. หลักธรรม: ไตรสิกขา กรรมฐาน 2	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมไตรสิกขา กรรมฐาน 2 ได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลการกระทำตามหลักไตรสิกขา กรรมฐาน 2 และนำไปปฏิบัติได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา กรรมฐาน 2 และนำไปปฏิบัติได้	1. อริยสัจ 4 - มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ): ไตรสิกขา: กรรมฐาน 2	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
11. หลักธรรม: ปณิธาน 4 โกศล 3	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรม ปธาน 4 และโกศล 3 ได้ได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลการกระทำตามหลักปธาน 4 และโกศล 3 และนำไปปฏิบัติได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางปฏิบัติตนตามหลักปธาน 4 และโกศล 3 พร้อมนำไปปฏิบัติได้	อริยสัจ 4 - มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ): ปธาน 4: โกศล 3	1
12. ยํ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ ยํ เว เสวติ ตาทิโส ได้ 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น ได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต ยํ เว เสวติ ตาทิโส: คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้นได้	พุทธศาสนสุภาษิต - ยํ เว เสวติ ตาทิโส: คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น	1
13. อตฺตนา โจทยตฺตานํ: จงเตือนตนด้วยตนเอง	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ อตฺตนา โจทยตฺตานํ ได้ 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตจงเตือนตนด้วยตนเอง ได้	พุทธศาสนสุภาษิต - ยํ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
	3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต อตฺตนา โจทยตฺตานํ: จงเตือนตนด้วยตนเองได้		
14. ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา: เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา ได้ 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา ได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขาได้	พุทธศาสนสุภาษิต - ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา: เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้	1
	รวม		14

3.3.1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.3.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121) โดยมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

คะแนนประเมิน ได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนประเมิน 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนประเมิน 4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนประเมิน 3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนนประเมิน 2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนประเมิน 1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน ได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยรายนามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีดังนี้

1) นายสุรพงศ์ วาลมูลตรี วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

2) นางเรืองศรี ปักกังเวสัง วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ งานประเมินและการสอน โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

3) นางสาวสุพรรณี ธุระนิตย์ วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาบริหารการศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม งานหลักสูตรและการสอน โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์

3.3.1.6 นำผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเหมาะสมที่ใช้ได้ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 4.70 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.3.1.7 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองสอนจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

3.3.2.1 ศึกษาหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากหลักสูตรสถานศึกษา

3.3.2.2 ศึกษาการเขียนข้อสอบ และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบของและศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 56-93) เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.2.3 สร้างตารางวิเคราะห์วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและจำนวนข้อสอบที่เหมาะสม

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบที่ออก	จำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง
1. การทำสังคายนา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของการทำสังคายนาได้	3	2
2. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	1. นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้	3	2
3. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	1. นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	3	2
4. พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว	1. นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	3	2
5. พุทธประวัติ	1. นักเรียนสามรถอธิบายพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ เสด็จออกผนวช ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนาประกาศพระศาสนาจนถึงปรินิพพานได้	3	2
6. ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาศาสนิกชนตัวอย่าง	1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติของพระมหากัสสปะ พระอุบาลี อนาถบิณฑิกะ นางวิสาขา พระเจ้าอโศกมหาราช พระโสณะและพระอุตตระได้	6	4

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบที่ออก	จำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง
7. ชาดก	1. นักเรียนสามารถอธิบายเรื่องราวของอัมพชาดก และติตติรชาดกได้	3	2
8. พระรัตนตรัย	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและคุณของพระรัตนตรัย (พุทธคุณ 9) ได้	3	2
9. ขันธ์ 5 กรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข	1. อธิบายความหมายของขันธ์ 5 (ธาตุ 4) กรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข ได้	3	2
10. หลักธรรม : ไตรสิกขา กรรมฐาน 2	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรม ไตรสิกขา กรรมฐาน 2 ได้	3	2
11. หลักธรรม: ปธาน 4 โกศล 3	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรม ปธาน 4 และโกศล 3 ได้	3	2
12. ยํ เว เสวติ ตาทิโส: คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ ยํ เว เสวติ ตาทิโส ได้	3	2
13. อตฺตนา โจทยตฺตานํ: จงเตือนตนด้วยตนเอง	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ อตฺตนา โจทยตฺตานํ ได้	3	2
14. ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา: เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ ทุราวาสา ฆรา ทุกฺขา ได้	3	2
รวม		45	30

3.3.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ โดยให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

3.3.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาความเหมาะสมของข้อคำถามกับเนื้อหาในแต่ละเรื่อง จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.3.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Item-objective Congruence Index: IOC) และแปลงระดับความสอดคล้องเป็นคะแนนดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 269)

สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	+1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	-1

3.3.2.7 นำผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50-1.00 ผลปรากฏว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบทดสอบมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ

3.3.2.8 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ

3.3.2.9 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.20-1.00 (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 306) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์มา 30 ข้อ ผลปรากฏว่ามีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.28-1.00 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.61-1.00

3.3.2.10 นำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์และคัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของ Lovett ผลปรากฏว่า มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

3.3.2.11 ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง และจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

3.3.3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับความพึงพอใจ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามและโครงสร้างของตัวแปรความพึงพอใจ จากนิยามนำมาสร้างเป็นข้อคำถาม เพื่อใช้ในการสอบถามความพึงพอใจ โดยศึกษาลักษณะการสร้างข้อคำถามจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่างและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ต้องการใช้จริง 10 ข้อ โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121) โดยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถาม ดังนี้

กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

3.3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Item-objective Congruence Index: IOC) และแปลงระดับความสอดคล้องเป็นคะแนนดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 269)

สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	+1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	-1

3.3.3.5 นำผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC) และพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50-1.00 ผลปรากฏว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 เป็นข้อคำถามที่ถือว่าใช้ได้ (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 269)

3.3.3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 แบบแผนการทดลอง

3.4.1 แบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest–Posttest Design) (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 34)

ตารางที่ 3.3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
กลุ่มทดลอง	O_{pre}	X	O_{post}

เมื่อ X หมายถึง เป็นตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ
O_{pre} หมายถึง เป็นผลการทดสอบก่อนทดลอง
O_{post} หมายถึง เป็นผลการทดสอบหลังทดลอง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอนโดยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.5.1 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และรายละเอียดขั้นตอนปฏิบัติให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นบันทึกคะแนนเก็บระหว่างการเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนั้นทำการตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5.4 วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นทำการตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชิญ กิจระการ, 2544, น. 49)

3.6.2 หาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ E.I.

3.6.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Depndent)

3.6.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3.7.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC หาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์โดยใช้สูตร (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \times 100 \quad (3\text{-}1)$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผมรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.7.2.2 การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ เกณฑ์คุณภาพ 0.20-0.80 คำนวณจากสูตรดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44)

$$P = \frac{R}{N} \quad (3\text{-}2)$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนคนตอบถูก

N แทน จำนวนคนสอบทั้งหมด

3.7.2.3 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อเกณฑ์คุณภาพ 0.20-1.00 โดยใช้สูตรดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44)

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_f}{n_f} \quad (3\text{-}3)$$

เมื่อ f_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่านตอบถูก

f_f แทน จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่านตอบถูก

n_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่าน

n_f แทน จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่าน

3.7.2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามวิธีของ Lovett (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 45)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k\sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1)\sum (X_i - C)^2} \quad (3\text{-}4)$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

X_i แทน คะแนนของแต่ละคน

C แทน คะแนนผ่าน

3.7.2 สถิติพื้นฐาน

3.7.2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรต่อไปนี้ (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 321)

$$P = \frac{f}{N} \quad (3\text{-}5)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.7.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรต่อไปนี้ (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 323)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3\text{-}6)$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.7.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 324)

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}\left(X_i - \bar{X}\right)^2}{n-1}} \quad (3\text{-}7)$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_i แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตรดังนี้ (เผชิญ กิจระการ, 2544 น. 44-52)

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100 \quad (3\text{-}8)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

N แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดรวมกัน

A แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{\frac{N}{B}} \times 100 \quad (3\text{-}9)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

B แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้ (E.I.: The Effectiveness Index) โดยวิเคราะห์คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มตามวิธีของ Goodman Fletcher and Schmider (เผชิญ กิจระการ, 2546, น. 31–36)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน–ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{\text{(จำนวนนักเรียน X คะแนนเต็ม)–ผลรวมขอคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

3.7.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เป็นการทดสอบผลการวิจัยที่ผู้วิจัยคาดการณ์หรือคาดคะเนล่วงหน้า ข้อที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้สูตรคำนวณหาค่า t-test (Depndent) โดย (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2559, น. 82)

$$t = \frac{\bar{d} - \mu_d}{S_d / \sqrt{n}} \qquad 3\text{-}10$$

เมื่อ d แทน ความแตกต่างของคะแนนหลังและก่อนเรียน

n แทน จำนวนวคู่

S_d แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ d

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอลำดับขั้นต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ

4.2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 ได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.70-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดและผลการหาประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	30	70	1566	52.63	87.85
หลังเรียน	30	30	677	26.30	87.66

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อย เท่ากับ 52.63 จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.85 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 26.30 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.66 ดังนั้น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.66/87.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน	ผลรวมคะแนนหลังเรียนทุกคน	ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
30	30	449	677	0.48

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนา เท่ากับ 0.48 แสดงว่าหลังเรียนนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา 1 เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 48.00

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ทำการทดสอบ t-test (Dependent ผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน

รูปแบบการเรียนแบบซิปปา	N	$\overline{X}$	S.D.	df.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	17.90	3.43	29	15.02	.00
หลังเรียน	30	26.30	1.01			

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบบแบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนชื่นชอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา	4.80	0.44	มากที่สุด
2	นักเรียนพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาและทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนแล้วครอบคลุมตามผลการวิจัยที่คาดหวังของรายวิชา	4.80	0.44	มากที่สุด
3	นักเรียนพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ง่าย	4.80	0.44	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4	นักเรียนชื่นชอบและมีความสนุกสนานในการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาได้เต็มความรู้ความสามารถ	5.00	0.00	มากที่สุด
6	นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมในกระบวนการกลุ่มตามกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาทำให้นักเรียนมีความรู้สึกชื่นชอบและกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาในแต่ละเรื่องได้อย่างยั่งยืน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	นักเรียนชื่นชอบการนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	นักเรียนพึงพอใจในการทดสอบหลังเรียนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนและความก้าวหน้าของตัวเองได้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.90	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. =0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ($\bar{X}$ = 5, S.D. = 0) โดยลำดับที่สอง คือ ข้อ 1, 2, 3 ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.44)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 ได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.70-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.66/87.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

5.1.2 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา เท่ากับ 0.48 แสดงว่าหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางกรเรียน วิชาพระพุทธศาสนา เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 48.00

5.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 ได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.70-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.66/87.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วนและได้นำมาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ทองพันธ์ (2557, น. 93-94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อสาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.12/88.50 และ 92.98/86.06 ตามลำดับ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.74 และ 0.70 มีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 74.59 และ 70.27 ตามลำดับ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อสาระพระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนสาระพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา เท่ากับ 0.48 แสดงว่าหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิป ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 48.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปามีจุดเด่น การมุ่งพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

อย่างแท้จริง ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการร่วมมือระหว่างกลุ่ม การปฏิสัมพันธ์ และกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยมีขั้นตอนในการจัดทำแผนการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา แบ่งได้เป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัย ตฤณวัฒน์ พลเยี่ยม (2560, น. 68-69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.70/81.35 และ 90.57/82.90 ตามลำดับ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เท่ากับ 0.6891 และ 0.6935 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ($p < .05$) แต่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบซิปปา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้ผ่านการวางแผนบทเรียนให้ถูกต้อง มีระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และดำเนินตามขั้นตอนปัญหาเป็นฐานอย่างมีระบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และยังเน้นกระบวนการเรียนแบบกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ฝึกความรับผิดชอบ สามารถแบ่งหน้าที่กันเองได้ โดยมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามจริง ซึ่งผู้เรียนมีผลงานที่น่ายอมรับและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัย ธนีพันธ์ ชัยชนะเลิศ (2558, น. 11) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติตนตามหลักเบญศีลสาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม (พระพุทธศาสนา) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนโรงเรียนบ้านเชียงคาน (ราษฎร์ประสานมิตร) จำนวน 8 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วย โมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินการปฏิบัติตน

ตามหลักเบญจศีล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA) โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ นักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 7.13 คิดเป็นร้อยละ 23.75 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน เท่ากับ 8.75 คิดเป็นร้อยละ 29.17 และมีการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้โดยมีพฤติกรรม งดเว้นการพูดคำหยาบ งดเว้นการดื่มสุราหรือของมึนเมา และงดเว้นการเสพยาเสพติดอยู่ในระดับดี

5.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.6, S.D. = 0.45) มากที่สุด แสดงว่าการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งมีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วนจะเกิดความรู้สึกยินดีทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้นความพึงพอใจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปาเป็นการมุ่งพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการร่วมมือจากกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและกระบวนการแสวงหาความรู้ ทิศนา แขมมณี (2543, น. 21-37) ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ หรือเป็นปฏิกิริยาความรู้สึกที่แสดงออกมาตามความรู้สึกของบุคคลเมื่อเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับ ชัชวาลย์ บัวริคาน (2559, น. 118) การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนรัษฎานุประดิษฐ์อนุสรณ์ ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมนำสุข ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ จำนวน 1 ชุด และแบบประเมินวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t) ผลการศึกษาพบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.96/82.42 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3).นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมนำสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูผู้สอนที่จะนำแผนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเป็นชั้นเรียนที่มีกิจกรรมเข้ามามาก แต่ถ้าหากจัดสรรเวลาดี ๆ แผนการจัดการเรียนรู้นี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาผู้เรียน

5.3.1.2 การนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาไปใช้ ต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน สื่อการสอนควรมีความพร้อมสำหรับการเลือกปัญหาหรือสถานการณ์ควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนและหลากหลาย คำตอบไม่ควรตายตัวหรือมีคำตอบอยู่มากกว่าหนึ่งคำตอบ ครูผู้สอนควรกระตุ้นอยู่เป็นระยะ ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและหลากหลายของข้อมูล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551*). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัชวาล บัวริคาน. (2559). *การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนซิปปา เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยน สำหรับชันมัธยมศึกษาปีที่ 5* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฐาปกรณ์ แก้วมาเมือง. (2554). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา แขมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

ทิศนา แขมมณี. (2543). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัวครอง ชัยปราบ. (2553). *ผลสัมฤทธิ์การฝึกปฏิบัติสมาธิตามหลักอานาปานสติ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดล ซิปปา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บูรชัย ศิริมหาสาคร. (2540). โลกาภิวัตน์กับการพัฒนาหลักสูตร. *สารพัฒนาหลักสูตร*, 16(128), 7-9.

ประภัสสร ปรีเอี่ยม. (2553). “การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2: บุพปัจจัยและผลลัพธ์. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,* 7(12), 53-67.

ประสาท เนืองเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา E_1 E_2. *วารสารวัดผลการศึกษา*, 7, 44-62.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บริษัทสหธรรมมิก.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พัชรกมล เต็มใจ. (2554). *การศึกษาผลสำฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบซิปปา โมเดลกับการสอนแบบ 4 MAT.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม. (2562). *แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายวิชา โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2562*. มหาสารคาม: โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

วิทย์ วิศทเวทย์. (2547). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ม.1 ช่วงชั้นที่ 3*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

วิภาวรรณ พินลา และวิภาดา พินลา. (2561). *การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506702 นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). *การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิลาวรรณ์ ปั้นหุ่น. (2557). *การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง เรื่องเศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมนึก ภัททิยธนี. (2545). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การตรวจสอบคุณภาพของการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

อรัญ ซุยกระเดื่อง. (2557). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัยทางการศึกษา (Educational Research)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อรัญ ซุยกระเดื่อง. (2559). *สถิติสำหรับการวิจัย (Educational Research)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา (ส 21101)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง การทำสังคายนา เวลาเรียน 1 คาบ
ผู้สอน นายธีรชัย ไชยเสริม โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถืออยู่

3. สาระสำคัญ

การสังคายนา เป็นการรวบรวมเรียบเรียงพระธรรมวินัย จัดเป็นหมวดหมู่ ซึ่งการทำสังคายนาแต่ละครั้งล้วนมีสาเหตุของการจัดทำ และมีพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่เป็นประธาน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของการทำสังคายนาได้ (K)
2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบถึงสาเหตุของการทำสังคายนาครั้งที่ 1-10 ได้ (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องการทำสังคายนา ในพระพุทธศาสนา (A)

5. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการสังคายนา
2. การทำสังคายนา ครั้งที่1-10

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. ชิ้นงาน / ภาระงาน

-

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนรับฟังการชี้แจงของครูเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นการเรียน โดยครูใช้คำถามว่า “ในความคิดเห็นของนักเรียนคำว่าการทำสังคายนาหมายถึงอะไร” นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3. นักเรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเองโดยครูใช้ วิดีโอจาก You Tube โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสังคายนาครั้งที่1จนกระทั่งไปถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้ง 9 สาย เป็นสื่อการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4. ครูนำใบความรู้ เรื่อง การทำสังคายนา ครั้งที่ 1-10 ที่จัดแบ่งออกเป็นครั้ง ๆ จะได้จำนวนใบความรู้ 10 ใบ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยสุ่มตัวแทนนักเรียนมาจับหมายเลข ของการทำสังคายนาทั้ง 10 ครั้ง แล้วถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกในห้องเรียนฟังและนักเรียนทุกคนช่วยกันจับประเด็นใจความสำคัญ

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน

5. ให้นักเรียนตอบคำถามจากใบงานที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา ครูจะเป็นผู้เฉลยคำตอบของใบงาน เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ที่ถูกต้องและชัดเจน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ เรื่องการทำสังคายนา โดยการถาม–ตอบและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหากมีข้อสงสัยในเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

10. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

วิดีโอจาก You Tube เรื่อง การทำสังคายนาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้ง 9 สาย

หนังสือประกอบการเรียน

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท.

แหล่งการเรียนรู้

-

11. การวัดผล / ประเมินผล

ด้านที่วัดประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์ในการผ่านประเมิน
1. ความรู้(K) 2. กระบวนการ(P)	ตรวจจากใบงานที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา	แบบเฉลยใบงานที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา	6 คะแนน ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)
3.พฤติกรรม (A)	สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ผลการเรียน

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

(นายธีรชัย ไขยเสริม)

ครู อัตราจ้าง

...../...../.....

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูพี่เลี้ยง

(คุณครูสุพรรณี ธุระนิตย์)

...../...../.....

ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(ดร.วิทยา แสงคำไพ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการสังคายนา ครั้งที่1-10 ตามประเด็นที่กำหนดให้

สาเหตุ	เวลาที่กระทำ	จำนวนพระสงฆ์ผู้กระทำ	สถานที่
การสังคายนาครั้งที่ 1			
การสังคายนาครั้งที่ 2			
การสังคายนาครั้งที่ 3			
การสังคายนาครั้งที่ 4			
การสังคายนาครั้งที่ 5			
การสังคายนาครั้งที่ 6			
การสังคายนาครั้งที่ 7			
การสังคายนาครั้งที่ 8			
การสังคายนาครั้งที่ 9			
การสังคายนาครั้งที่ 10			

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

รายวิชา พระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 1 ตอน คะแนนเต็ม 30 คะแนน ดังนี้
   ตอนที่ 1 แบบปรนัย 30 ข้อ (30 คะแนน)
2. ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามอย่างละเอียดแล้วตอบ
   ลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้
3. เวลาที่ใช้ในการสอบ 60 นาที
4. นักเรียนต้องทำข้อสอบทุกข้อลงในกระดาษคำตอบ
5. ห้ามขีดเขียนข้อความใดๆ ลงในแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 60 นาที
โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

.....

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบแบบปรนัย มีทั้งหมด 30 ข้อ
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ข้อที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1) คำว่า “สังคายนา” มีความหมายตรงกับข้อใด
ก. การประชุมสงฆ์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับหลักคำสอนของพระวินัย
ข. การประชุมสงฆ์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับหลักคำสอนของไตรสิกขา
ค. การประชุมสงฆ์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา
ง. การประชุมสงฆ์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับหลักคำสอนของพระอภิธรรม

2) พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทยนับตั้งแต่สมัยใด
ก. พระเจ้ามหาโกศล ข. พระเจ้าอชาติศัตรู
ค. พระเจ้าปเสนทิโกศล ง. พระเจ้าอโศกมหาราช

3) การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3 เกิดขึ้นเมื่อใด
ก. พ.ศ. 234 ข. พ.ศ. 436
ค. พ.ศ. 236 ง. ก่อนพุทธศักราช 80 ปี

4) พระเจ้าเทวานัมปิยติสสะ ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่เท่าไร
ก. ครั้งที่ 1 ข. ครั้งที่ 2
ค. ครั้งที่ 3 ง. ครั้งที่ 4

5) พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระ เป็นประธานในการสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่เท่าไร
ก. ครั้งที่ 1 ข. ครั้งที่ 2
ค. ครั้งที่ 3 ง. ครั้งที่ 4

6) สาเหตุสำคัญที่ต้องทำการสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3 คือข้อใด
ก. คณะสงฆ์ได้แตกแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย
ข. มีนักบวชปลอมเข้าบวชเพื่อหวังลาพสักการะ
ค. มีนักบวชในศาสนาอื่นปลอมเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา
ง. มีนักบวชปลอมเข้ามาสร้างความเดือดร้อนให้แก่พระสงฆ์ที่บริสุทธิ์

7) การทำสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 5 แตกต่างไปจากการทำสังคายนาครั้งที่ 1 – 4 ด้วยเหตุผลตามข้อใด

ก. มีการบันทึกพระไตรปิฎกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ข. เพราะศรีลังกาไม่มีคัมภีร์ที่สามารถอธิบายอรรถกถาได้

ค. เพราะพระไตรปิฎกยังขาดตกบกพร่องไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

ง. มีพระผู้ใหญ่ถูกถอดและถูกจับศึกเพราะต้องศึกษาพระธรรมวินัยไม่ถูกต้อง

8) ข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพระเจ้ากาลาโศกราชที่มีต่อพระพุทธศาสนา

ก. เป็นผู้อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาครั้งที่ 1

ข. เป็นผู้อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาครั้งที่ 2

ค. เป็นผู้อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาครั้งที่ 3

ง. เป็นผู้อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาครั้งที่ 4

9) สาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การทำสังคายนาพระไตรปิฎกตรงตามข้อใด

ก. ความคลาดเคลื่อนของพระวินัย

ข. ความคลาดเคลื่อนของพิธีกรรมทางศาสนา

ค. ความคลาดเคลื่อนของพระอภิธรรม

ง. ความคลาดเคลื่อนของพระพุทธวจนะ

10) มีการจัดพิมพ์พระไตรปิฎกด้วยอักษรไทยเป็นครั้งแรกในรัชกาลใด

ก. รัชกาลที่ 2

ข. รัชกาลที่ 3

ค. รัชกาลที่ 4

ง. รัชกาลที่ 5

11) ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการทำสังคายนาพระไตรปิฎก

ก. การชำระพระไตรปิฎก

ข. การแสดงพระธรรมเทศนา

ค. การจัดหมวดหมู่พระธรรมวินัย

ง. การตรวจสอบความถูกต้องพระพระพุทธวจนะ

12) พระธรรมทูตที่นำพระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนประเทศไทย คือใคร

ก. พระโสณะ และพระอุตตระ

ข. พระอุตตระ และพระอุบาลี

ค. พระอุตตระ และพระอานนท์

ง. พระโสณะ และพระสารีบุตร

13) สถานที่ใดในประเทศไทยที่เป็นหลักฐานสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ก. รอยพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ข. พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ค. พระธาตุดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่

ง. พระบรมธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช

14) การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งใดที่มีความสำคัญที่สุดต่อพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ก. การสังคายนาครั้งที่ 4 ข. การสังคายนาครั้งที่ 3

ค. การสังคายนาครั้งที่ 2 ง. การสังคายนาครั้งที่ 1

15) ประเทศไทยคือดินแดนสุวรรณภูมิ มีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดใด

ก. นนทบุรี ข. นครปฐม

ค. นครราชสีมา ง. กรุงเทพมหานคร

16) พระพุทธศาสนาที่เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยมี 2 นิกาย คือข้อใด

ก. นิกายหินยาน และนิกายเถรวาท

ข. นิกายลังกาวงศ์ และนิกายเถรวาท

ค. นิกายสยามวงศ์ และนิกายเถรวาท

ง. นิกายมหายาน และนิกายเถรวาท

17) พระพุทธศาสนาที่เป็นต้นแบบที่ทำให้คนไทยยอมรับนับถือกันมาเป็นเวลานานจวบจนถึงปัจจุบัน เกิดขึ้นในสมัยใด

ก. อาณาจักรสุโขทัย ข. อาณาจักรล้านนา

ค. อาณาจักรล้านช้าง ง. อาณาจักรรัตนโกสินทร์

18) พระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติ เพราะเหตุใด

ก. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ

ข. พระพุทธศาสนาเป็นที่มาของวัฒนธรรมไทย

ค. พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนไทย

ง. คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา

19) พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการปกครองประเทศ คำว่า “หลัก” มีความหมายตามข้อใด

ก. กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยทรงนับถือพระพุทธศาสนา

ข. กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยได้นำพระวินัยของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปกครอง

ค. กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยได้นำหลักปฏิบัติของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปกครอง

ง. กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยได้นำเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปกครอง

20) สิ่งใดที่ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับพระพุทธศาสนา

ก. พิธีกรรมในพระพุทธศาสนา

ข. หลักธรรมในพระพุทธศาสนา

ค. การทำบุญในพระพุทธศาสนา

ง. การสวดมนต์ในพระพุทธศาสนา

21) ศูนย์รวมจิตใจตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนามุ่งเน้นเรื่องใด

ก. ความรักความสามัคคีกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน

ข. ความรักความเสียสละต่อกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน

ค. ความรักความกตัญญูต่อกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน

ง. ความรักความเอื้ออาทรต่อกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน

22) พระพุทธศาสนามุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องใด

ก. การสร้างสันติสุขภายในจิตใจของตนเอง

ข. การสร้างความสุขภายในจิตของตนเอง

ค. การสร้างความรักและสามัคคีภายในจิตของตนเอง

ง. การสร้างความเมตตาและกรุณาภายในจิตของตนเอง

23) เหตุใดพระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทย

ก. สังคมไทยส่วนใหญ่รักความสงบสุข

ข. สังคมไทยส่วนใหญ่มีความสามัคคี

ค. สังคมไทยส่วนใหญ่มีความเมตตากรุณาต่อกัน

ง. สังคมไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา

24) พื้นฐานปัจจุบันในทางการศึกษาของพระพุทธศาสนา คือข้อใด

ก. โรงเรียน ข. บ้าน

ค. วัด ง. มหาวิทยาลัยสงฆ์

25) สังคมประเทศชาติที่ดีมีความสันสติสุข ในทางพระพุทธศาสนาต้องปฏิบัติอย่างไร

ก. พระสงฆ์อบรมสั่งสอน

ข. เจริญสมาธิ ปฏิบัติธรรม

ค. เข้าวัดสวดมนต์ ศึกษาพระธรรม

ง. เริ่มจากภายในจิตใจของตนเอง

26) “ธรรมที่คุ้มครองโลก ทำให้สังคมมีความสันติสุข” ตามแนวหลักพุทธธรรม หมายความว่าอย่างไร

ก. ไม่ให้เดือดร้อนวุ่นวาย เป็นธรรมนำสุขมาให้แก่มนุษย์โลก

ข. ไม่ให้เกิดความแตกแยก เป็นธรรมนำสุขมาให้แก่มนุษย์โลก

ค. ทำให้มีความรักความสามัคคี เป็นธรรมนำสุขมาให้แก่มนุษย์โลก

ง. ทำให้มีความเมตตาและกรุณา เป็นธรรมนำสุขมาให้แก่มนุษย์โลก

27) รู้จักคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้ ต้องใช้หลักการพัฒนาตนเองในด้านใด

ก. กายภาวนา ข. ศีลภาวนา

ค. จิตภาวนา ง. ปัญญาภาวนา

28) การพัฒนาที่เป็นเกราะป้องกันทางการกระทำเป็นหลักการพัฒนาตนเองในด้านใด

ก. กายภาวนา ข. ศีลภาวนา

ค. จิตภาวนา ง. ปัญญาภาวนา

29) หลักธรรมอะไรที่จะพัฒนาครอบครัวให้เกิดความสงบสุขและอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ก. อริยสัจ 4 ข. กามโภคีสุข 4

ค. พรหมวิหาร 4 ง. ฆราวาสธรรม 4

30) ดำรงมั่นในความซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง ตรงกับหลักธรรมอะไรในการครองชีวิตและครอบครัว

ก. สัจจะ ข. ทมะ

ค. ขันติ ง. จาคะ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

แบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา
วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ เพียงข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละข้อมีระดับความเหมาะสมให้เลือกตอบ 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วทำเครื่องหมายถูก (√) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์

การวัดหรือความรู้สึกของบทเรียน การตรวจสอบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		+1	0	-1
1	นักเรียนชื่นชอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา			
2	นักเรียนพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา และทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนแล้วครอบคลุมตามผลการวิจัยที่คาดหวังของรายวิชา			
3	นักเรียนพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ง่าย			
4	นักเรียนชื่นชอบและมีความสนุกสนานในการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น			
5	นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาได้เต็มความรู้ความสามารถ			
6	นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมในกระบวนการกลุ่มตามกิจกรรม การเรียนรู้รูปแบบซิปปา ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น			
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาทำให้นักเรียนมีความรู้สึกชื่นชอบและกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น			
8	นักเรียนมีความพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาในแต่ละเรื่องได้อย่างยั่งยืน			

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		+1	0	-1
9	นักเรียนชื่นชอบการนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลาย และน่าสนใจ			
10	นักเรียนพึงพอใจในการทดสอบหลังเรียนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนและความก้าวหน้าของตัวเองได้			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ง

ตัวอย่าง แบบประเมินการวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินการ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา
วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

<u>คำชี้แจง</u>

แบบประเมินเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมทุกๆ ด้านของการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 แผน (14 ชั่วโมง) หลังจากท่านตรวจสอบครบทุกแผนแล้วขอให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์การพิจารณาให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุดให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมากให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลางให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อยให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

.....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	รายการ	ความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน					
2	สาระสำคัญ และสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้อง/สัมพันธ์กันกัน					
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้					
4	ความถูกต้องเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้					
5	สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6	การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย					
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้อง/สัมพันธ์กัน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ภาคผนวก จ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ จ.1 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อสอบ ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	$\sum R/N$	ผลการพิจารณา (นำไปใช้/สร้างใหม่)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	-1	+1	4	0.80	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	-1	+1	4	0.80	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	-1	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ จ.1 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	$\sum R/N$	ผลการพิจารณา (นำไปใช้/สร้างใหม่)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

สรุปข้อสอบที่ควรคัดไว้ใช้ จำนวน 50 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50

สรุปข้อสอบที่ควรปรับปรุง จำนวน - ข้อ ได้แก่ ข้อ -

ตารางที่ จ.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) รายข้อของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์

ข้อที่	ข้อถูก	ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (B)	แปลความหมาย		การแปลผลคุณภาพของข้อสอบ
				ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (B)	
1	ข	0.28	0.61	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
2	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
3	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
4	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
5	ข	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
6	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
7	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
8	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
9	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
10	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ จ.2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อถูก	ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (B)	แปลความหมาย		การแปลผลคุณภาพของข้อสอบ
				ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (B)	
11	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
12	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
13	ข	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
14	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
15	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
16	ข	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
17	ข	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
18	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
19	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
20	ข	0.72	0.93	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
21	ข	0.72	0.93	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
22	ง	0.72	0.93	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
23	ก	0.72	0.93	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
24	ก	0.70	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
25	ข	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
26	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
27	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
28	ค	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
29	ง	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้
30	ก	0.78	1.00	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้

สรุปผลการวิเคราะห์หาคุณภาพแบบทดสอบ พบว่า ข้อสอบที่ควรคัดไว้ใช้ จำนวน 42 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3 , 5, 6, 7,8 ,9 11, 12, 13, , 15, 17,18, 19, 20,21,22 , 23, 24, 26, 27,28 , 29, 30, 31 32, 33,34, 35, 36, 37,39 , 40, 41, 42,43 , 44, 45, 47,46, 48, 49,

สรุปข้อสอบที่ควรปรับปรุง/ตัดทิ้ง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ, 2, 4, 10, 14, 16, 25, 38,50,

ตารางที่ จ.3 การประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามที่ต้องการวัดในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	$\sum R/N$	ผลการพิจารณา (นำไปใช้/สร้างใหม่)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

หมายเหตุ. ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ควรคัดไว้ใช้

ตารางที่ จ.4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนชื่นชอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา	4.80	0.44	มากที่สุด
2	นักเรียนพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา และทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนแล้วครอบคลุมตามผลการวิจัยที่คาดหวังของรายวิชา	4.80	0.44	มากที่สุด
3	นักเรียนพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ง่าย	4.80	0.44	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ จ.4 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4	นักเรียนชื่นชอบและมีความสนุกสนานในการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาได้เต็มความรู้ความสามารถ	5.00	0.00	มากที่สุด
6	นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมในกระบวนการกลุ่มตามกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาทำให้นักเรียนมีความรู้สึกชื่นชอบและกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาที่ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาในแต่ละเรื่องได้อย่างยั่งยืน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	นักเรียนชื่นชอบการนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	นักเรียนพึงพอใจในการทดสอบหลังเรียนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนและความก้าวหน้าของตัวเองได้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.90	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ จ.4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. =0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ($\bar{X}$ = 5, S.D. = 0) โดยลำดับที่สอง คือ ข้อ 1, 2, 3 ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.44)

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๗๕๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสุรพงศ์ วาลมูลตรี

ด้วย นายธีรชัย ไชยเสริม รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะครุศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๗๕๕๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ วันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางเรืองศรี ปักกังเวสัง

ด้วย นายธีรชัย ไชยเสริม รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะครุศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทขุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๗๕๔๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวลุพรรณี ธุระนิตย์

ด้วย นายธีรชัย ไชยเสริม รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะครุศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รักษาราชการแทน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นายธีรชัย ไชยเสริม

วัน เดือน ปี เกิด 21 มกราคม 2534

ที่อยู่ปัจจุบัน 52 ม.17 บ้านไก่ฟ้า ตำบลเสือโก้ก อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 44120

สถานที่ทำงาน โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม บ้านโนนจาน ตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 44120 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2557 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาดนตรีสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2564 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม